

F O A I E

pentru

MINTE, INIMA și LITERATURA.

No. 23.

Dumineca 2. Junie.

1840.

**Domnului
Marelui Banu M. Ghica,
capul Departamentului din neuntru,
Presidentul Eforiei scolaeru
etc. etc. ect.**

Ърмаге

Анвзцѣтѣра іар а лимбилор стрѣине претѣтіндеї аге ѣн скопѣ. Да ної пз-нз акѣм че скопѣ а авѣт? Скопѣа полїтїк шї комерчїал? Дар нѣ ведем ан шкоалеле ноѣстрѣ: тѣрчѣаска, немѣеаска шї мѣскѣаска. — Скопѣа лїтерар? — Дар н'ам вѣзѣт сѣ се анѣеце лимбиле докте антр'ѣн кїпкѣм сѣ се арате афїнїтатеа шї релациа дїнтрѣ еле, ка де ачї сѣ пѣтем ведеа афїнїтатеа шї релациа антрѣ лимбиле ворбїтоаре шї антрѣ а ноастрѣ, шї іар релациа лимбилор ворбїтоаре кѣтрѣ челе докте. — Скопѣа ка сѣ кѣлатївзм пе а ноастрѣ? — Дар нѣ с'а вѣзѣт спре ачест сѣфершїт сѣ се каѣе ан шкоале лимбеле де ла карѣ пѣтеа сѣ се анкїее а ноастрѣ шї сѣ се кѣлатїве. Спорїнда дѣпе фїреа еї: лимба ноастрѣ се асгамзана ан шкоале пзнз акѣм антокмаї ка о плантѣ че креѣе ан пзмант непрїїн-

чїос ан мїжлокѣа алтор планте пзгѣї-тоаре еї шї кѣ тоатѣ ангрїїїреа грѣдї-нарѣаї, еа нѣ фаче де кѣт а креѣе пї-пернїчїтѣ шї рахїтїкѣ. Де лимба латїнѣ авїа ам авѣт о катедрѣ нїжнгрїїтѣ шї маї пѣрѣсїтѣ, шї де лимба италианѣ нїчї ѣна! шї де лимба франѣеазѣ опт класе! Карѣ есте скопѣа лимбїї франѣезе? Ка сѣ о анвзцїзм? ка сѣ пѣтем кѣ дѣнса а не савѣї ла треѣїнїце, пентрѣ кѣ а ажѣне о лимлѣ ѣенералѣ? — Ансѣ н'авем пзнз а кѣм нїчї ѣн ромѣн, почїѣ сѣ зїкѣ, нїчї дїн чеї че? шї аѣ ѣрмаг анвзцѣтѣрїле ан Франѣа, лас ла о парте пе школарїї колѣїїїаї ноетрѣ, карѣ сѣ поатѣ ешї афѣ-рѣ шї фѣрѣ темере сѣ поатѣ зїче: кѣ еѣ скрїѣ ка ѣн франѣез, ан време че ка сѣ зїкѣ: еѣ скрїѣ ка ѣн грек, еѣ скрїѣ ка ѣн немѣц, ам авѣт шї авем дестѣї. Тре-ѣѣе сѣ фїе вре о прїчїнѣ, кѣчї нѣ се поа-те ка лимба франѣозеаскѣ сѣ фїе аша де аневоїе, маї аневоїе де кѣт лимба ѣерма-нѣ. Прїчїна есте фоарте лесне де афлат; прїчїна есте кѣ н'о анвзцїзм атѣнчї кѣнд треѣѣе; прїчїна есте, ка ла тоате лѣкрѣ-рїле, кѣнд врем сѣ ле анвзцїзм фѣрѣ ме-тод, фѣрѣ орѣндѣїалѣ.

нічі одатъ аѢ іспітъ але скріе францо-
зеце нічі ромзнецце почит *amblème*,
amphase anthusiasme. Анез ачесте
піаде аѢлеснітоаре ле аадысеіѢ аѢаінте нѢ
маі ка сз арзт требѢица де а се вѢга
лімеа італіанъ маінаінте де кѢт чеа фран-
цузъ, дін каре ісворзек мѢлціме де аѢ
леснірі каре пентрѢ прескѢртаре ле так,
кѢчї кѢцїтѢла меѢ ачї нѢ есте сз фак о
грзматїкѢ, шї деспре дѢнсеае се ва ворѢї
ла локѢла лор.

Інтр'о школаъ де лімеї стрѢїне,) фїе
аѢ орї че царѢ ва фї ачеа школаъ, де се
ва вѢга шї лімеа французъ, требѢе вѢга-
тѢ маі наінте лімеа італіанъ саѢ латїнъ
ка сз поатѢ аѢвѢца кѢ темейѢ пе че д'Ѣн-
тѢїѢ. Ної анез авем шї алте кѢвїнте
маї марї де кѢт тоцї чеїлаацї ка сз ам-
брѢцїшѢм лімеа італіанъ шї сз о вѢгѢм
аѢ класеле чеае д'ѢнтѢїѢ де Ѣманїоаре.

КѢнд о провінцїе а дачїей ар фї авѢт
ворочїреа ашї кѢлатїва діалектѢла сѢѢ ро-
мзнецк шї а'л аадыче аѢ старе а еспрїма
тоате ідеїле вѢаѢлаї нострѢ пе Ѣн план
регѢлат шї консекѢнт, каре ромзн кѢ
жѢдікатѢ нѢ ар фї прїїміт ачеа діалект,
аѢтскмаї дѢпе кѢм се іа фїе-каре дѢпе
чеа бїсерїчек, авѢндѢ'л де нормѢ? КѢнд
не ар спѢне чїнева вѢ есте асфїа де діа-
лект ромзнецк кѢлатїват кѢ аѢторїї сѢї,
кѢ бїбліотечеле саае, кѢ діксіонареае са-
ле, шї ачеаа поате сз не сѢѢжаскѢ де
нормѢ кѢм сз кѢлатївѢм пе аа нострѢ;
каре дін кѢцї аѢ дрепт скоп аѢтемѢреа
шкоалелор шї кѢлатївареа лімеїї дѢпе фї-
реа еї, нѢ ар дорї сз шїе каре есте ачеа
діалект ка сѢ'л вѢгѢм аѢ шкоалеле но-
стрѢ? Ачеа діалект есте лімеа італіанъ,
каре нѢмаї аѢ рѢлацїе кѢтре чеаеааае
лімеїї есте о лімеѢ, кѢтре а нострѢ аѢ-

са есте діалектѢла ромзнецк чеа кѢлатїват,
прекѢм аѢнтр'о време ера ачеа аа дѢцїѢ-
лѢї пентрѢ італіа аѢтреаг... Ва фї о де-
стѢлаа довадѢ Паралелїсма че факѢ аѢтре
матерїа шї форма ачестор дѢѢ діалекте ка-
ре а шї аѢчепѢт а се пѢелїка. Ва пѢтеа
чїнева ведеа вокабѢларѢла де ворѢеле ра-
дікале шї грзматїка лор, шї мѢ мѢнѢгѢїѢ
а креде кѢ ва фї конѢїне ка шї мїне де-
спре ачест адеѢѢр шї деспре требѢица а
се вѢга аѢ класеле ностре маї аѢтѢїѢ де
кѢт орї че лімеѢ. Анез ної пѢнѢ акѢм
ам авѢт лімеа французаскѢ, шї фѢрѢ а
пѢтеа сз о аѢвѢцѢм пентрѢ ѢрѢтѢла ме-
тод че с'а арѢтат маї сѢс, пентрѢ кѢ се
аѢвѢца нѢ ла времеа еї, а конѢрїѢїт шї
ва конѢрїѢї а не стрїка шї лімеа, авѢндѢ-
се жѢнїмеа маїмѢѢце дѢпе форма ачѢїї
лімеїї. БаѢе чїнева де сѢамѢ, кѢ маї на-
їнте кѢнд се кѢатѢїа маї пѢїїнї банї пен-
трѢ шкоале, шї аѢкѢ пентрѢ лімеа фран-
цузъ маї нїмік, еша скрїїторї ромзнї пре-
кѢм рѢпогатѢла Грїгорїе МітрополїтѢла шї
аацїї а кѢрора лімеѢ шї компѢнере вор
пѢтеа аѢ тоатѢ времеа сз плакѢ шї сз
доведеаскѢ кѢ ашї скрїа ромзнецце ідеїле
че аеа. Де кѢнд кѢатѢѢце цара банї маї
мѢлцї шї кѢ лімеа французаскѢ шї маї
мѢлат де атѢнчї нїчї лімеа французаскѢ
нѢ аѢвѢцѢм, шї пе чеа ромзнецкѢ ам
скїмоносїто де тот.

Пре азнѢгѢ ачестеа, лімеа французаскѢ, де
нѢ ар аеа аѢторїї сѢї, аѢ карї поате чї-
нева кѢлеѢе атѢтеа ідеї, ар фї, дѢпе кѢм
шї есте, лімеа чеа маї сѢракѢ шї маї не-
дестѢїнїкѢ а аѢвѢца чїнева о шїїнѢцѢ аѢ-
тр'Ѣнсеа маї вѢртѢс лїтератѢра. СкоаѢѢ
чїнева дін еа ворѢелеа грѢѢїї шї латїне,
шї нѢ шїѢ кѢ че ва рѢмѢнеа; анез вор-
беле нѢ фак нїмік, форма Ѣнеї лімеїї аї а-

ратъ дестоїніа, шї форма французейї є-
сте фoарте мікз, фoарте піпернічїтз, фoар-
те переглатз, ка сз о фереаскз крїато-
рїї єї де єкївоче шї нежнцелесѳрї, аѳ фoст
сіліці сзї деа ачєастз ортографїє прїн ка-
ре довжндїм анцїлесла маї мѳат кѳ окїї
де кѳт прїн ѳрекї. Антр'анса веде чї-
неба характерѳла ѳнѳї омѳ че пѳцін се гжн-
дїше шї борбеше мѳат; ан нїчї антр'о
лімєз нѳ с'аѳ скрїс атзтеа де мѳате кзрїці
ка ан чєа францoзєаскз, шї де ва стоарче
чїнеба тоате кзрїале єї кѳ аѳторї кѳ тот
анпрєѳнз, нѳ поате скоате ѳн Омер, ѳн
Вірїїа, ѳн Данте, ѳн Мілтон, ѳн Гете.
Пре лангз ачєстєа нїчї о лімєз оменєаскз
нѳ єсте ан старє сз єспрїме кѳ дєс-
вѳршїре кѳцєтареа Омѳлѳї, пєнтрѳ кз лї
лїпєцїе борбє, шї лімєа францoзєаскз є-
сте шї маї недєстоїнікз спрє ачєаста де
кѳт тоате, пєнтрѳ ачєа єсте сзракз, ан
борбє, шї богатз ан фрасє, антокмаї
ка ѳн ом чє воїєцїе сз снѳє чєва, лї лї-
пєцїе борбє, шї анчєпє а фачє фєлѳрїмї де
фрасє ка сз фїє анцєалєс. Апої сз маї
вазз чїнеба шї борбєлє чє аѳ ан сїне о
афїнітатє де анцєалєс кз н'аѳ шї о афїні-
татє де сѳнєт ка ан алтє лімєї. Ан а-
чєастз лімєз борбєлє парє кз сѳнт арѳн-
катє де антзмпларє фѳрз гжндїрє. Веде
чїнеба: lieu, шї апої localitє шї local;
oeil шї апої oculaire; paїen ш'апої
paganisme; fraire, шї апої fraternel,
fraternitє — фѳрз frate, фѳрз
ucidere, ш'апої fraticide фѳрз ho-
ste (oaste) шї апої hostile, hostilitє, фѳ-
рз lucru, ш'апої lucrati шї алтєлє мѳа-
цїмє. Кѳм поате чїнеба анвзца ан асє-
менєа лімєз о лїтзратѳрз ѳндє нѳ поате
адѳна ка ан алтє лімєї фамїлії де борбє
ѳѳ рздзчїна лор.

Тоате ачєстєа с'аѳ зїс нѳмаї пєнтрѳ
фoлoсѳла лїтерар кз нѳ трєбѳє лімєа фран-
зєзз єзгатз ан шкоалє маї наїнтє де
кѳт алтє лімєї. Чє се атїнцє ангз де
фoлoсѳла морал карє єсте шї маї їмпорт-
тант, вазз чїнеба чєа чє арзт ан нoта
I а Паралєлісмаѳї чє се пѳблїкз. Пєнтрѳ
прєскѳргарє так ачї дєспрє ачєаста, шї а-
пої трєбѳє сз фїѳ консєкѳєнт кѳ планѳа
мѳ; кзчї темзндѳмз, де прєѳѳдїцєлє оа-
менїлор пєнтрѳ ачєаста лімєз чє а аѳѳнє
о манїє ан тоате касєлє шї ан тоате чєр-
кѳрїлє, сѳнт сіліт сз о прїїмєск ан ачєст
прожєт; пєнтрѳ кз пзрїнциї шї арцїнєа ко-
пїї фѳрз єдѳкацїє шї нєпрокопсіці, кѳм ам зї-
чє нє дѳшї ла бїсрїкз, дака нѳї ва аѳзї дїн чєа
маї фрацєтз вѳрєтз а ангжнєа францoзєцїє.

Сз пзшїм акѳм шї ла мєтoдѳла шкоа-
лєлор саѳ анвзцзтѳрєї. Де ва чєрчєта
чїнеба борбє ан взцзтѳрз ан адєвзрє-
та ансємнарє ан фїє чє лімєз, саѳ ан ан-
сзмнарєа кѳ карє с'а прїїмїт ан лімєа ромз-
нєаскз, ва сз зїкз пзшїрєа прїн карє до-
вжндїм кѳношїнцєлє чє нѳ лє ам аѳѳт.
Ан орї чє лѳкрѳ грєшцїє чїнеба де нѳ
ва ѳрма пасѳрїлор чє фачє натѳрє ан лѳ-
крзрїлє салє; тот чє єсте дѳпє натѳрз
єсте шї маї лєснє. Натѳрє ан тоате лѳ-
крзрїлє салє се салѳцїє кѳ єлємєнтє дїн
карє ашї алкзтѳцїє апої продѳкцїїлє, шї
ан тоате лѳкрзрїлє салє о вєдєм кз дє-
ла аналїс трєчє ла сїнтєс. Цєнїѳа, кзнд
їнвєнтз, кзнд крoїєцїє, тотд'адѳна прїн а-
налїс трєчє ла сїнтєс; прѳжнєѳа кзнд ан-
чєпє а борєї шї а довжндї кѳношїнцє, ан-
тзїѳ кѳноацїє ш'апої нѳмєцїє, антзїѳ а-
дѳнз єлємєнтє де їдєї шї де борбє, шї
апої анчєпє а конєїна жѳдїкзцїї шї фрасє;
вєдєм кз мїнтєа лѳї дєла аналїс пз-
шцїє трєпєтєт ла сїнтєс дїн чєа маї фрасє

МІТЪ ВЪРСТЪ ПЪНЪ. ЛА БЪТРАЖИЦЕ, ШІ АН
ТОАТЕ ВЕДЕМ КЪ АНВЦЦЪТЪРА ЧЕРЕ МЕТО-
ДА АНАЛІТІК КА СЪ СЕ ПОАТЪ НЪМІ АН-
ВЦЦЪТЪРЪ, АДІКЪ КА СЪ ПОАТЪ ПЪШІ. КЪНД
НЪ СЕ ВА ЛЪА АЧЕСТ МЕТОД, ТОТЪ'АШНА, ФІ-
ІНД АН ПРОТІВА НАТЪРЕІ, АНВЦЦЪТЪРА СЕ
ФАЧЕ ЗЪБАВНІКЪ ШІ МАІ ФЪРЪ СПОР, ІАР
СПОРЪА ЧЕ АР ПЪТЪА СЪШІ НЪ'А ПОАТЕ ЧІНЕ-
ВА АВЕА ДІКЪТ АНТОРКЪНДЪСЕ НЕ НЕІМЦІ-
ТЕ КЪ МІНТЕА ІАР ЛА АНЪЛІС АДІКЪ ЛА А-
ФЛАРЕА ПРІЧІНІІ. ПРЪТЪІНДІНІ ЄСТЕ ДЕ НЕА-
ПЪРАТЪ ТРЕБЪІНЦЪ ЛА АНВЦЦЪТЪРЪ МЕТОДА
АНАЛІТІК, ШІ КЪ МЪАТ МАІ ВЪРТОС ЛА НО-
РОАДЕЛЕ ЧЕ АНЧЕП.

АНСЪ ЧЕ ЄСТЕ МЕТОДА АНАЛІТІК ДЕ КЪТ
А ПЪШІ ЧІНЕВА КЪ ШКОЛАРІІ СЪІ ДЕЛА ЧЕЛЕ
КЪНОСКЪТЕ КЪТРЕ ЧЕЛЕ НЕКЪНОСКЪТЕ, ДЕЛА
ЧЕЛЕ МАІ ЛЕСНЕ КЪТРЕ ЧЕЛЕ МАІ АНЕВОІЕ? СЪ
ПЪНЕМ АКЪМ ШН КОПІА ЛА АНВЦЦЪТЪРЪ;
ТРЕБЪЕ ПРІН ЛІМБА СА ПРІН ВОРБЕЛЕ ШІ ІДЕІ-
ЛЕ КЪНОСКЪТЕ ЛЪІ СЪІ ФАЧЕМ КЪНОСКЪТЕ
АЛТЕ ВОРБЕ ШІ АЛТЕ КЪНОШІНЦЕ, АНСЪ ФЪ-
РЪА СЪРІ НЕ СКАРЪ ПРОГРЕСІВЪ А НАТЪРЕІ.
РОМЪНЪА ДАР ТРЕБЪЕ СЪ АНЧЕАПЪ РОМЪНЕ-
ЦЕ, ШІ КА СЪ НЪ ГРЕШІМ ПЛАНЪРІЛЕ НОАСТРЕ
НЕ АЧЕАСТЪ СКАРЪ, ДЕ АЧІ ВОМ ТРЕЧЕ КЪ
ДАНСЪА ЛА О ЛІМБЪ САЪ ДІАЛЕКТ ЧЕ АРЕ МАІ
МЪАТЪ АСЕМЪНАРЕ КЪ ЛІМБА ЛЪІ, АЧЕАСТА Є-
СТЕ ЛІМБА ІТАЛІАНЪ ЄСТЕ ЛІМБА РОМЪНЕА-
СКЪ АН СТАРЕА ВЪРБЪЦІІ, ЄСТЕ ЛІМБА РОМЪНЕА-
СКЪ ЧЕ СЕ КЪВІНЕ ШНЕІ МІНЦІ МАТОРЕ ШІ АІ
ТРЕБЪЕО ДЕОСЕБІТЪ ЛІМБЪ ДЕ КЪТ А КОПІА-
ЛЪІ, САЪ А ШНЪІ НОРОД АН ПРЪНЧІАЛЪІ.

КЪ МАТІРІАЛЪА ДЕ ВОРБЕ ЧЕ ДОВЪНДЕЦЕ
ШН РОМЪН АН АЧЕСТЕ ДОЪ ДІАЛЕКТЕ РОМЪ-
НЕСК ШІ ІТАЛІАН, ПОАТЕ ПЪШІ КЪ МАРЕ АН-
ЛЕСНІРЕ ЛА ЛІМБА ФРАНЦЕЗЪ, АН КАРЕ ДОВЪН-
ДІМ ШІ АЛТЕ ВОРБЕ ВЪЗЪНД ШІ АЛТЕ ФОР-
МЕ; КЪ КЪТЕ ТРЕІ ЛІМБІ, АКЪМ ПОАТЕ ПЪ-
ШІ ЛА ЛІМБА ДАТІНЪ, КАРЕ НЪ Є АЛТА ДЕ

КЪТ ВОРБЕЛЕ ШІ ФОРМЕЛЕ ІТАЛІЕІ ВЕНІ АН-
ТРЕЦІ АДАЪСЕ ЛА СІНТИС; ВОІЪ ОЪ ЗІК АДІ-
КЪ КЪ КЪ ВОРБЕЛЕ ДІН ЛІМБА РОМЪНЪ, ІТА-
ЛІАНЪ ШІ ФРАНЦЕЗЪ КЪНОАЩЕ ЧІНЕВА МАІ
ТОАТЕ ВОРБЕЛЕ ДІКЪІОНАРЪЛЪІ ЛАТІН, ШІ Н'А-
РЕ МАІ МЪАТ ДЕ АЧІ АНАІНТЕ ДЕ КЪТ А ВЕ-
ДЕА ФОРМА САЪ СЪХІМАТІСМЪА АЧЕЦІІ ЛІМБІ
СІНТЕТІЧЕ, ЛА КАРЕ, ВА СЪ АЖЪНГЪ. ІТАЛІА ВЕКЕ
А ТРЕБЪІТ СЪ ТРЕАКЪ ПРІН ТРЕПТЕА АНАЛІСЪЛЪІ,
СФЕЛ КЪМ АЪ ТРЕКЪТ ТОАТЕ НОРОАДЕА, ШІ АСФЕА
КЪМ ТРЕЧЕ ШІ АНЪШІ ПРЪНКЪА КЪТРЕ ВЪРБЪЦІЕ
КЪ ЛІМБА СА. КЪТЪ ДІОСЕБІРЕ ЄСТЕ ДЕЛА ЛІМБА
ПРЪНКЪАЛЪІ ЦЕРМАН ПЪНЪ ЛА ЛІМБА ЛЪІ ГЕТЕ!

ДЪПЕ ЧЕ АМ АРЪТАТ НЕКЪВІІНЦЕЛЕ СІ-
СТЕМЕІ ТРЕКЪТЕ, АНДРЪСНЕСК А ПРОПЪНЕ ШІ
ЄЪ О ПЪРЕРЕ КАРЕ ЄСТЕ КА О КОНКАЪЗІЕ ДІН
ЧЕЛЕ ЗІСЕ ПЪНЪ АЧІ.

АНЪІЪ ТОЦІ ПРОФЕСОРІІ СЪ СЕ СКЪ-
ТЪРЕ КЪ ТОТЪА ДЕ СІСТЕМА ТРЕКЪТЪ, ПЕН-
ТРЪ КЪ СОКОТЕСК КЪІ ВА ФІ ВЕНІТ ЧЕАСЪА
СЪ КАЪЪ; АДОІЛЕА, СЪ ФАКЪ КЪМ СЪ
КЪНОАСКЪ БІНЕ ЛІМБА РОМЪНЕАСКЪ; ПЕНТРЪ
КЪ НЪ Є АНЕВОІЕ; А ТРЕІЛЕА СЪ АІБЪ О АН-
ЦЕЛЕЦЕРЕ АНТРЕ СІНЕ, О ШІРЕ, О АДЪНАРЕ
ШІ О МЪСЪРЪ САЪ ШІМЕ, ОАРЕ-КАРЕ КЪ КА-
РЕ СЪШІ ФАКЪ КЪТЪА САЪ ФЕАЪА СІСТЕМЕІ
АНВЦЦЪТЪРІАОР ДЕ АЧІ АНАІНТЕ.

ДЪПЕ КЪМ АЪ ФОСТ АНТОКМІТЕ ШКОА-
ЛЕЛЕ ПЪНЪ АКЪМ, СЪ СЕ РЕФЪНДЕ ДЕ ТОТ
ШІ СЪ РЕМЪЕ НЪМАІ МЕТОДА АНКАСТЕРІ-
АН, А КЪРЪІА АНТРЪАЪЧЕРЕ АН ЦАРЪ, ШІ КЪ
ПРІЛЕЖЪА АЧЕСТА О ЗІК КЪ СЪНТЕМ ДАТОРІ
ДАЪІ ДЪМІТРІЕ ВІЛІА. АНВЦЦЪТЪРІЛЕ АН-
СЪ ЧЕ СЕ ДАЪ ПРІН АЧЕСТ МЕТОД ТРЕБЪЕСК
РЕАЪКРАТЕ ПЕНТРЪ КЪ Н'АЪ ШІМЕ; СЪНТ ЛЪ-
КРАТЕ ДЕ МАІ МЪАЦІ ІНШІ КАРІ НЪ О'АЪ
АНЦЕАЕС АНТРЕ СІНЕ ШІ СЕАМЪНЪ НІЩЕ МЪ-
АЪЛАРЕ ЄТЕРОЦЕНЕ АДЪНАТЕ ЛА ШН ЛОК.

ЛІПСА ШІМЕІ ЧЕ С'А ВЪЗЪТ АН СІСТЕМА
ЧЕА ПЪНЪ АКЪМ ЄСТЕ ДЕ ЧІА МАІ ГРАВНІКЪ

тр'єв'инцз а се езга ан с'истема чеа нз-оз, кзчї ачєаста єсте сѳфлаєтѳла анвзцзтѳрїї копїлор.

Ан тоатє класєлє сз домнеаскз методѳла аналїтїк ка сїнгѳрѳла метод кѳвїїнчос ла анвзцзтѳрз.

Фїїнд кз лїмєа ноастрз арє трєв'їнцз дє кѳлтѳрз, сїнгѳрз ва фї лїмєа чеа маї дє неапзратз трєв'їнцз шї прїнтр'ѳнса бор фї копїї антрѳдѳшї ан тоатє цїїнцє шї лїмбїлє.

Пєнтрѳ кѳлтїварєа лїмбїї ноастрє вом прїїмї шї алтє лїмбї спрє анвзцзтѳрз.

Дїн ачєстє лїмбї стрзїнє ѳнєлє сє бор єзга ан шкоалз андаторатє шї алтє неандаторатє.

Чєлє андаторатє ѳнєлє бор фї єгалє шї сѳрорї лїмбїї ромзнєщї шї алтє доктє.

Лїмбїї сѳрорї шї єгалє вом прїїмї антзїѳ пє їталїана шї апої пє францєза; їар лїмбє доктє, пє латїна шї єлєнїка.

Методѳла аналїтїк сє ва антрѳдѳчє, нз нз маї ан фїє карє лекцїє ан партє чї шї ан фїє-чє рамѳрз дє анвзцзтѳрз, шї ан тоатз сїстєма шкоалєлор, дѳпє кѳм сє ва бєдєа; анкзт колєцѳл антрєг ва фї їкоана ан марє а фїє-кзрїа рамѳрз.

Ан шкоалєлє анчєпзтоарє сє ва анвзца нз маї рѳмзнєщє; їар ан класѳла чєа дѳпє ѳрмз дїн карє трєчє ла ѳманїорє сє бор прєгзтї школарїї кѳ анвзцзтѳрїлє чє аѳ сз ѳрмєзє ан класє ѳрмзтоарє. Дї сє бор да анчєпзтѳрї дє Грзматїка ромзнєаскз, нз маї є-смплє фзрз рєгѳлє, нз маї дєклїнацїї шї конжзгацїї; сє бор тїпзрї антр'адїнс таблє спрє дєпрїндєрє а кѳноащє шї а чїтї лїтєрїѳє латїнє шї грєчєщї. Ан ачєстє таблє ва фї нзрат ѳн вокабѳлар компаратїв дє ворбєлє дє антзєа трєв'їнцз. Ка сз фїм конєкѳвєнцї ла мето-

дѳла адоптат (аналїтїк), пзшїнд дїла чєлє кѳноскѳтє кзтрє чєлє маї пѳцїн кѳноскѳтє шї аша маї анколо, вокабѳларѳла ва фї ромзнєск шї їталїєнєск, фїїнд прєа пѳцїнз дєосєбїрє шї ла ортографїє антрє ачїстє доз дїалєктє. Ачєлашї вокабѳлар сє ва да копїлор ан сємєстрѳ дѳпє ѳрмз ал ачєстѳї клас, алкзтѳїт антр'адїнс рѳмзнєщє, їталїєнєщє шї францозєщє. Прїн мїж-локѳла ачєстє сє дєпрїнд школарїї а чїтї кзтє трєї лїмбїлє, ашї антїпзрєск ворбєлє маї бїнє ан цїнєрєа дє мїнтє авзндѳлє маї антзїѳ ан доз лїмбї, шї дє а долоарз ка о рєпєтїцїє ан трєї, фзрз а сє фачє прєкѳрмарє; шї апої сз сє дєпрїндз фїрєщє фзрз рєгѳлє а фачє о компарациє антрє сємнєлє їдєїлор, карє фзрз грєѳтатє анфзцїшазз копїлор ѳн фєл дє анчєпзт дє лїтзратѳрз практикз.

(Ка ѳрма.)

Констїтѳцїа Трансїлбанїєї. *)

Тємєлїа шї Стѳлпїї чєї маї дє фрѳн-тє, карє фак констїтѳцїа патрїєї ноастрє, стаѳ ан ѳрмзтоарєлє:

1. Артїколїї ѳнїрїї полїтїчєщї а статѳрїлор Трансїлбанїєї дєла анѳла 1542 нз нз ла а. 1545.

*) Ачєст єкстрєкт їнтерєстѳрїѳ с'аѳ анпзртзшїт рєдакцїєї дє кзтрз ѳн домн їѳрїсконєѳлат дє мацїє сас. Домнїалѳї, прєкѳм маї дє мѳлтє орї, аша шї а-сгздатз воїщє а рїмѳнїа ан фодїєа ноастрз анонїм. Ної ансз нє сїмцїм андаторациї, аї адѳчє пєнтрѳ а лє салє остєнєлї мѳлцзмітз ан пѳблїк.

Рїдакт.

Т'нтр'н вѣак грѣ де вѣоаре
 Аспре вѣнт'рї аї рѣдаат;
 Слабѣа остенит рѣоаре
 Тот ла тїне аѣ афлат!

Ах! шї мжндра, не'наѣратѣ
 Сѣет алтѣѣ сѣн дес ѣмбрїт
 Рїне а прївї стѣмпратѣ
 Да ал содрелѣї сѣїнїїт.
 Фрѣнзлѣ'цї вѣрзї аскѣцїтѣ
 Сѣспїнжнд еѣ леам мїшкат,
 Ш'а тале тарї рѣдѣїне
 Дѣкрѣмжнд леам адѣпат!

А. Арделѣан.

КЖТЕ ЧЕВА.

Кѣм анцелѣцї ачѣаста? Ын ом
 прѣамѣлте ворѣїторїѣ се афла одатѣ ан
 соціатѣ кѣ вестїтѣл композїтор Д.
 М. Бекер. — Вшїнд ачѣст дїн ѣр-
 мѣ дїн касѣ, зїсе флекарїѣл: „Кѣм сѣ
 анцелѣцѣм ачѣаста? оаменїї лѣѣда пе
 д. Бекер, ка пе ѣн вѣрѣат їстец, шї їатѣ
 кѣ ел сѣпт тоатѣ петреканїа нїчї гѣра нѣ
 шаѣ дескїсо.“ „Сѣ їерцї Домнѣлѣ,“ ре-
 пѣнсе о дамѣ, ел аѣ дескїсо; пѣнѣ кжнд
 аї ворѣїт дѣмнїата, аѣ кѣккат чѣл пѣцїн
 де доѣспреѣече орї.

Антреѣаре неоменеѣцѣ. Ын ен-
 глѣѣ афлжндѣсе ка оаспет ла ѣн граф де
 Цѣрманїа, вѣрѣѣ дїн антѣмпларѣ ѣн пѣхар.
 Графѣл антреѣѣ, дакѣ ар фї обїчнїїтѣ
 ан ѣнглїа асеменеа апѣкѣтѣрѣѣ. Внглѣѣѣл
 се рѣкѣлѣсе шї рѣспѣнсе: „Ачѣаста ток-
 ма нѣ, ансѣ дакѣ се антѣмплѣѣ, чѣл пѣ-
 цїн нѣмаї антреѣѣѣ нїмїнї де ачѣеа.

Комплїмент. Ын попѣ францозѣск сѣрї-
 дікасе сѣсе пе театрѣ, їар' дїн партѣр стрї-
 га алцїї: „Жос, жос!“ ансѣ джнѣл лшї
 цжнѣ локѣл, шї анторкжндѣсе кѣтрѣ пѣ-
 блїк зїсе кѣ блжндѣце; „Домнїлор! де-
 кжнд ан адѣнарѣа дѣмїлор воастре мї
 саѣ фѣрат ѣн чѣас де дѣр, маї вѣкѣрос
 воїск а кѣлтѣї спре а'мї кѣмпѣра ѣн бїлет
 де театрѣ, де кѣт амї пѣне шї табакїѣра
 ла рїзїко.

Дїн Гѣтѣ.

Омѣл трѣѣїе сѣ'шї пѣзтеаскѣ скѣмп
 рѣтѣчїрїлѣ салѣ дакѣ вреа а скѣпа де елѣ,
 шї апої маї арѣ сѣ спѣїе де норок.

Чѣле маї марї грѣѣтѣцї сѣнт аколо,
 ѣнде нѣ ле кѣѣтѣм.

Карѣ нѣ цїѣ їѣбї, ачѣла трѣѣїе сѣ ан-
 вѣце а се лїнгѣшї, алтѣлїѣ нѣ о сколтѣ
 ла кѣлѣ. Немѣлѣцїмїѣреа тоадѣѣѣна есте ѣн
 фелїѣ де слѣѣїчѣне. Вѣ нїчї одатѣ н'ам
 вѣѣѣт, ка оаменї харнїчї сѣ фїе фост не'
 мѣлѣцїмїторї.

Фрѣмсеѣа нїчї одатѣ нѣ се поатѣ жѣ-
 дїка пе сїне ансѣш.

Ын фратѣ спарсе оалѣ, чѣлѣлалт спар-
 се ѣлчоаре. Реа економїе!

Чѣл маї марѣ норочїре есте ачѣеа, ка-
 ре андрѣѣтеѣѣѣ лїпсѣлѣ ноастре шї грѣше-
 лїлѣ нїлѣ потрїѣѣѣе.

Оаменїї адѣнк кѣѣѣтѣѣторї шї сѣрї-
 ошїаѣ позїцїѣ рѣа кѣтрѣ пѣблїк. (Нѣ пѣлѣ).
 Пе вѣтржнї лї крѣцѣм, прѣкѣм крѣцѣм
 пе прѣнчї.

Нїмїк нѣ есте маї анфрїкошат, дїкѣт
 нїшїїнѣа чѣл лѣкрѣѣтоаре.